

Vergaderjaar 2009–2010

30 995

Aanpak Wijken

Nr. 82

BRIEF VAN DE MINISTERS VOOR JEUGD EN GEZIN EN VOOR WONEN, WIJKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2010

Kinderen en gezinnen met meervoudige problemen hebben behoefte aan integrale hulp, volgens het uitgangspunt *één gezin, één plan*. Dit vergt een gecoördineerde aanpak van de hulpverlening. Een zevental gemeenten doet in de zogenoemde *experimenten Achter de Voordeur* ervaring op met het in praktijk brengen van *één gezin, één plan*. De ministers voor Jeugd en Gezin en voor Wonen Wijken en Integratie ondersteunen deze gemeenten in hun aanpak. Bijgevoegd ontvangt u ter kennisname drie rapporten die bijdragen aan inzicht voor gemeenten in hun aanpak van multiprobleemgezinnen: *Achter de voordeur bij de G31, De gezinsmanager in beeld en Eerste hulp bij sociale stijging*¹.

Experiment Achter de Voordeur: één gezin, één plan

Het experiment Achter de Voordeur is één van de zeven experimenten die onderdeel zijn van de wijkaanpak. Gekozen is voor een partnership tussen rijk en gemeenten, waarbij vanuit de uitvoering wordt gewerkt aan oplossingen. Doel van het experiment is het in beeld te brengen van lessen en «good practises» waar andere gemeenten hun voordeel mee kunnen doen. Aan het experiment Achter de Voordeur nemen deel: Amsterdam, Den Haag, Groningen, Enschede, Nijmegen, Eindhoven en Gouda. De eerste resultaten van het experiment worden zichtbaar: zo zijn in de gemeenten de lijnen tussen de hulpverleners verkort, waardoor de juiste hulp en zorg sneller wordt geïnitieerd. Ook geven gemeenten aan dat informatie beter en efficiënter wordt gedeeld. De drukte rond huishoudens neemt af door één aanspreekpunt. Huishoudens reageren hierop positief. Er wordt steeds meer outreachend gewerkt. En waar voorheen ieder op zijn of haar eigen eilandje werkte, ontstaat steeds meer het besef dat het gezin of huishouden behoefte heeft aan 1 dossier en aan 1 regisseur die de hulp en zorg coördineert. Een regisseur met mandaat en budget, zo is de overtuiging, kan een verbindende schakel vormen tussen de instanties. Instanties zitten steeds vaker met elkaar aan tafel in

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

allerlei overlegvormen zoals Zorg Advies Teams, casusoverleggen en wijkmanagementteams.

Achter de voordeur bij de G31

Het rapport Achter de voordeur bij de G31, bevat een uitgebreide inventarisatie van achter de voordeur projecten binnen de G31 en de gemeente Gouda. Het onderzoeksrapport laat zien dat de aanleiding, doelstellingen, organisatie en werkwijze per gemeente verschillen. Elk project is in een factsheet gegoten waarin kort wordt ingegaan op de werkwijze, beoogde resultaten en knelpunten. Omdat voor ieder project een contactpersoon vermeld is, is het voor geïnteresseerde gemeenten makkelijk direct contact op te nemen met de betreffende gemeente of instelling voor meer informatie. Het rapport is daarmee een handzaam naslagwerk voor gemeenten.

De gezinsmanager in beeld

Dit rapport behandelt kort en bondig de werkzaamheden van gezinscoaches en -managers. Belangrijke taken van gezinsmanagers zijn: overleg met instanties, coördinatie van de hulpvraag, opstellen van een behandelplan en het verlenen van nazorg. In de praktijk gehanteerde bevoegdheden zijn het laten terugtreden van overige hulpverleners, hulpverleners met dwang en drang en handelen namens een aantal instanties. Randvoorwaarden voor de inzet van gezinsmanagers zijn: de hulpbehoefte van een gezin, de looptijd van een traject, de tijd die een gezinsmanager aan het gezin besteed en het werkgebied van de gezinscoach.

Knelpunten die gezinsmanagers tegenkomen bij hun dagelijkse werk: de terugval van het gezin in het oude gedrag, bijvoorbeeld door een incident in de privé-sfeer, terughoudendheid onder hulp- en zorgverleners in het delen van privacygevoelige informatie, wachtlijsten in de hulpverlening, tegenwerking van het gezin en een ervaren toename van bureaucratie en verantwoording. Door gezinsmanagers aangedragen oplossingen: meer ruimte in het takenpakket om nazorg te verlenen aan gezinnen, meer herkenning en erkenning van hun functie en meer mogelijkheden tot intervisie en feedback op eigen functioneren. Binnen het experiment Achter de Voordeur wordt gezien hoe invulling gegeven kan worden aan het uitwerken van de oplossingsrichtingen die door de gezinsmanagers in het onderzoek zijn aangedragen.

Eerste hulp bij sociale stijging

Dit rapport gaat in op de belangrijkste thema's rond gezinnen met meervoudige problemen zoals wonen, onderwijs, overlast & schulden, gezinsondersteuning en huiselijk geweld. Vormen van samenwerking, coördinatie, gegevensuitwisseling en succes- en faalfactoren. Het rapport onderscheidt 4 fasen: (1) het maken van de keuze voor een achter de voordeur aanpak, (2) het huisbezoek, (3) signalering van de problematiek en doorverwijzing en (4) afronding en nazorg. Belangrijke aanbevelingen zijn: communiceer goed richting je bewoners waarom zij zijn uitgekozen voor een huisbezoek, zet de beste mensen in de frontlijn, sluit zoveel mogelijk aan op bestaande overleggen en interventies en zorg voor een goede effectmeting en procesevaluatie.

Tot slot

De bijgevoegde onderzoeken die in het kader van het experiment Achter de Voordeur tot stand zijn gekomen geven meer inzicht in de succes- en faalfactoren van achter de voordeur aanpakken. Wij verwachten dat door

kennisuitwisseling tussen departementen, gemeenten, instellingen en betrokken professionals er meer samenhang komt in de hulpverlening aan gezinnen met meervoudige problematiek. Daarnaast is preventie en vroeghulp van belang. In de kabinetsvisie Perspectief voor Jeugd en Gezin hebben we gewezen op het belang om aan te sluiten bij de eigen kracht van kinderen en hun ouders en hen laagdrempelig in de buurt met raad en daad te ondersteunen. Ook de voorgestelde overheveling van bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid naar gemeenten biedt kansen voor effectievere hulpverlening aan gezinnen met meervoudige problematiek.

De minister voor Jeugd en Gezin,
A. Rouvoet

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
E. van Middelkoop